

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/236/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613200670
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5613200670.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: W. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. O., U. O. XXXX/XXX, v konaní o zaplatenie 1.319,73 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/60/2013-45 zo dňa 11.03.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a v zrušenom rozsahu mu vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobný návrh žalobcu v celom rozsahu a žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa svojím žalobným návrhom domáhal, aby okresný súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 1.319,73 eur spolu s úrokom z omeškania 55,13 eur a ročným úrokom z omeškania 9,25 % zo sumy 1.230,30 eur od 31.05.2012 do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 08.12.2011 bola pohľadávka na žalobcu postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok postupcom Všeobecná úverová banka, a. s. Právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili dňa 16.03.2007 zmluvu č. 963621160307, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov. Na základe tejto zmluvy boli žalovanej poskytnuté peňažné prostriedky. Žalovaná však neplnením splátok v stanovených termínoch porušila svoju povinnosť podľa zmluvy, od ktorej postupca odstúpil a žalovanú vyzval na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predstavovala 1.339,73 eur, ktorá pozostáva z istiny 1.250,30 eur a úroku z omeškania 89,43 eur.

Okresný súd posudzoval nárok žalobcu s poukazom na § 25 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 1 a § 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 524, § 563, § 517 Občianskeho zákonníka, § 261, § 497, § 502 Obchodného zákonníka.

Ďalej dôvodil, že žalobca svoju aktívnu vecnú legitimáciu preukázal predložením zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 08.12.2011, ktorú uzatvoril s postupcom Všeobecná úverová banka, a.s. ako postupník. Pokiaľ ide o samotný predmet konania, žalobca sa domáhal zaviazania žalovanej na zaplatenie istiny 1.250,30 eur, o ktorej v návrhu tvrdil, že ide o peňažné prostriedky poskytnuté žalovanej Všeobecnou úverovou bankou, a. s. bez toho, aby presne definoval právny titul poskytnutia týchto prostriedkov, čas a formu ich poskytnutia, ich splatnosť, spôsob vrátenia žalovanou. Rovnako netvrdil ani to, kedy a akou formou boli dohodnuté ďalšie obligatórne náležitosti právneho vzťahu žalovanej a právneho predchodcu žalobcu, ani to, či a kedy žalovaná svoju povinnosť splnila aspoň čiastočne, kedy svoj záväzok prestala plniť, kedy sa dostala do omeškania, za aké obdobie a v akej zákonnej výške je žalobcom uplatnený úrok z omeškania 89,43 eur, za aké obdobie a z akej istiny. Bez ich tvrdenia okresný súd nemohol posúdiť právny základ, ani výšku žalovaného nároku a musel návrh zamietnuť pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom. Návrh napriek tomu, že žalobca žiadal vybavenie veci v skrátanom konaní vydaním platobného rozkazu v čase jeho zhotovenia 09.01.2013, neobsahoval potrebné skutkové tvrdenia. Nebol však daný dôvod pre postup podľa § 43 O. s. p., pretože

formálne náležitosti stanovené § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O. s. p. v návrhu obsiahnuté boli, takže jeho nedoplnenie o relevantné skutkové tvrdenia by nebolo dôvodom jeho odmietnutia, ale má za následok neunesenie žalobcovho dôkazného bremena. Žalobca v návrhu uviedol, že jeho právny predchodca a žalovaná uzatvorili dňa 16.03.2007 zmluvu č. 963621160307, ktorú bližšie neoznačil. K žalobnému návrhu pripojil fotokópiu zmluvy o bežnom účte zo dňa 17.10.2006, ktorá nemá číslo zmluvy a fotokópiu žiadosti žalovanej číslo 000963621160307 o poskytnutie kontokorentného úveru zo dňa 16.03.2007. Bez presného označenia zmluvného vzťahu, plnenia z ktorého sa žalobca domáhal nebolo možné jeho návrhu vyhovieť. Žalobca v návrhu neuviedol ani základné práva a povinnosti zmluvných strán, založené zmluvou, plnenia z ktorej sa domáhal. Tvrdil, že jeho právny predchodca poskytol peňažné prostriedky žalovanej. Neuviedol však výšku poskytnutých finančných prostriedkov, ani dátum ich poskytnutia, odkázal len na zmluvu a Všeobecné obchodné podmienky. Súd nie je oprávnený vyvodzovať skutkové tvrdenia z predložených listinných dôkazov, pretože by porušil rovnosť strán sporu.

Prvostupňový súd poukázal na to, že vyzval právneho zástupcu žalobcu a žalovanú na pojednávanie na deň 01.03.2013 s poučením o tom, že je potrebné v konaní ich vypočuť. Za týchto okolností, v zmysle zásad spravodlivého procesu okresný súd väčší priestor žalobcovi na prednes skutkových tvrdení bez porušenia zásady rovnosti strán sporu poskytnúť nemohol. Žalovaná sa na pojednávaní zúčastnila, nepoprela existenciu zmluvného vzťahu so žalobcom, nevedela však uviesť ani jeho výšku, a to, v akej sume poskytnuté financie vrátila. Rovnako sa nevedela vyjadriť, či a akým spôsobom bolo dohodnuté úročenie záväzku a jeho splatnosť. Nevedela tiež uviesť údaj o dohodnutej percentuálnej miere nákladov. Žalovaná sa síce nebránila svojej povinnosti vrátiť požičané finančné prostriedky, okresný súd ju však na ich vrátenie, vzhľadom na nedostatok skutkových tvrdení odôvodňujúcich výšku žalovaného dlhu, zaviazat' nemohol.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom a odvolacom konaní. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a nedostatočne zistil skutkový stav. Nesúhlasil s názorom súdu o zamietnutí návrhu v plnom rozsahu. Tvrdil, že dôkazy predložené súdu považuje za dostatočné na preukázanie pohľadávky. Ďalej uviedol, že postup súdu považuje za popretie procesnej zásady rovnosti účastníkov konania vedúci k neprimeranej ochrane spotrebiteľa a postup diskriminujúci žalobcu. Žalovaná na pojednávaní jednoznačne uviedla, že jej boli poskytnuté peňažné prostriedky, ktoré nespláca. Žalobca tvrdené skutočnosti podložil listinnými dôkazmi, z ktorých jednoznačne vyplývali súdom spochybnované skutočnosti. Požiadal okresný súd v rámci ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní o odročenie pojednávania za účelom doplnenia dokladov a zaslanie špecifikácie, k čomu žalobca pristúpil vyjadrením zo dňa 07.03.2013. Preto zastáva názor, že okresný súd mu svojím postupom zabránil v predkladaní ďalších dokladov preukazujúcich svoj nárok. V predmetnom konaní tak absentuje zásada spravodlivosti. V neposlednom rade poukázal na skutočnosť, že žalovaná dňa 27.04.2012 podpísala Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Okrem toho v čase podpisu dohody záväzok nebol premlčaný. V danom prípade tak došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu žalovanou, kedy nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka.

Žalovaná sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalobcu v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 3 O. s. p.) rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p.

Rozhodnutie prvostupňového súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, keď okresný súd na zistený skutkový stav neaplikoval právnu normu správne.

Predmetom odvolacieho prieskumu sú výroky rozsudku okresného súdu, ktorými žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania. Prvostupňový súd argumentoval tým, že žalobca napriek tomu, že navrhoval vybavenie veci v skrátenom konaní vydaním platobného rozkazu, pričom žaloba neobsahovala potrebné skutkové tvrdenia. Nebol však daný dôvod pre postup podľa § 43 O. s. p., pretože formálne náležitosti stanovené ust. § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O. s. p. v žalobe obsiahnuté boli, takže ich nedoplnenie o relevantné skutkové tvrdenia by neboli dôvodom odmietnutia žaloby, ale majú za následok neunesenie žalobcovho dôkazného bremena. Prvostupňový súd poukázal na to, že

žalobca v žalobe uviedol, že jeho právny predchodca a žalovaná uzatvorili dňa 16.03.2007 zmluvu č. 963621160307, ktorú bližšie neoznačil. K žalobe pripojil fotokópiu zmluvy o bežnom účte zo dňa 17.10.2007, ktorá nemá číslo zmluvy a fotokópiu žiadosti žalovanej č. 000963621106307 o poskytnutie kontokorentného úveru zo dňa 16.03.2007. Z uvedeného vyvodil, že bez presného označenia zmluvného vzťahu, plnenia, z ktorého sa žalobca domáha, nebolo možné žalobe žalobcu vyhovieť. Navyše žalobca v žalobe neuviedol ani základné práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré boli založené zmluvou a plnenia, ktorých sa na základe zmluvy domáhal. Poukázal tiež na to, že žalobca neuviedol výšku poskytnutých finančných prostriedkov, ani čas ich poskytnutia, ale iba odkázal na zmluvu a Všeobecné obchodné podmienky. Pritom poukázal na to, že súd nie je oprávnený vyvodzovať skutkové tvrdenia z predložených listinných dôkazov, pretože by porušil rovnosť strán sporu. Podľa okresného súdu žalobca v žalobe neuviedol, kedy a akým spôsobom sa žalovaná zaviazala poskytnuté financie vrátiť, či svoju povinnosť splnila úplne alebo čiastočne a kedy sa tak stalo, pričom v žalobe absentujú tvrdenia o tom, či, kedy a akým spôsobom bolo dohodnuté úročenie úveru a v akej výške. Rovnako absentujú podľa okresného súdu v žalobe údaje, za aké obdobie a z akej istiny je vyčíslený úrok z omeškania a v akej percentuálnej výške, pričom žalobca neodôvodnil, či je určený podľa predpisov obchodného alebo občianskeho práva. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom okresného súdu, podľa ktorého mu nezostávalo nič iné, len žalobu pre pasivitu žalobcu zamietnuť. Týmto postupom podľa odvolacieho súdu došlo k odňatiu možnosti účastníka konania - žalobcu - konať pred súdom tým, že jeho žalobný návrh bol zamietnutý z dôvodu procesnej pasivity žalobcu a neunesenia dôkazného bremena. Na túto vadu musí súd prihliadať ex offo podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. najmä v prípade, ak táto vada mohla mať vplyv na konečné rozhodnutie súdu v súvislosti s právnym posúdením danej veci.

Konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha (§ 79 ods. 1 veta prvá a druhá O. s. p.). Sudca alebo poverený zamestnanec súdu uznesením vyzve účastníka, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorú určí, a ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať (§ 43 ods. 1 O. s. p.). Ak účastník v lehote podľa odseku 1 podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať, súd odmietne podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania. Ak bolo podanie doplnené alebo opravené v celom rozsahu v súlade s uznesením podľa odseku 1 najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže podľa § 210a rozhodnúť súd, ktorý ho vydal (§ 43 ods. 2 O. s. p.).

V zmysle ostatne citovaného zákonného ustanovenia, ak sudca alebo zamestnanec súdu dôjde k záveru, že podanie je nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné, uznesením rozhodne o ďalšom postupe podľa toho, či ide o podanie, ktoré by podľa obsahu mohlo byť návrhom na začatie konania, alebo o podanie, ktoré takým návrhom nie je. Obsahom uznesenia, proti ktorému nemožno podať odvolanie, je výzva účastníkovi, ktorý posudzované podanie urobil, aby podanie opravil alebo doplnil. Súčasťou výzvy je aj poučenie o spôsobe, rozsahu a potrebe opravy alebo doplnenia a poučenie o následkoch neopravenia alebo nedoplnenia podania. V prípade podania, ktoré by podľa obsahu mohlo byť návrhom na začatie konania, súd musí účastníka poučiť o možnosti odmietnuť také podanie, a pri ostatných podaniach o tom, že bez opravy a doplnenia sa na také podanie neprihliadne. Občiansky súdny poriadok umožňuje v citovanom ustanovení podanie, ktoré by mohlo byť podľa obsahu návrhom na začatie konania, odmietnuť, ak účastník napriek výzve sudcu alebo povereného zamestnanca podanie neopraví alebo nedoplní a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať. Pre taký postup a rozhodnutie ale musia byť splnené predpoklady ustanovené v ustanovení § 43 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého sudca alebo poverený zamestnanec súdu v uznesení, ktorým vyzve účastníka na doplnenie alebo opravu podania, uvedie, ako treba opravu alebo doplnenie vykonať; v prípade odmietnutia podania musí napokon v odôvodnení svojho uznesenia vysvetliť, ktoré konkrétne vady vytýkané žalobcovi neboli opravené a či vady bránili v konaní pokračovať.

Nesprávnym podaním je pritom také podanie, ktoré síce má všetky náležitosti uvedené v zákone, avšak tieto náležitosti alebo niektoré z nich sú uvedené nepresne, neurčite alebo nezrozumiteľne. Podanie je nesprávne i vtedy, ak síce obsahuje presné, určité a zrozumiteľné údaje, avšak je medzi nimi zjavný logický rozpor (napr. vtedy, ak žalobný petit nevychádza z označených rozhodujúcich skutočností, ale z iných, v podaní neuvedených okolností, a nemožno preto vyvodiť, na základe čoho má byť o žalobnom petite rozhodnuté a pod.). Súd je povinný vyzvať (z úradnej povinnosti) účastníka, ktorý urobil neúplné alebo nesprávne podanie, aby vady podania odstránil. Túto povinnosť súd plní vtedy, ak pre tento nedostatok podania nemožno v konaní pokračovať; to platí predovšetkým pri podaniach, ktorými sa

začína konanie na súde v prvom stupni, odvolacie konanie alebo konanie pred dovolacím súdom. Záver o tom, či neúplnosť alebo nesprávnosť podania bráni súdu tomu, aby pokračoval v konaní, závisí na okolnostiach konkrétneho prípadu. Uznesenie súdu, ktorým sa robí výzva na odstránenie väd podania, obsahuje okrem formálnych náležitostí rozhodnutia, aj: a/ údaje o tom, v čom je podanie neúplné alebo nesprávne, ktorá jeho podstatná náležitosť chýba a pod. (napr. v označení účastníka), b/ poučenie, ako treba doplnenie alebo opravu podania vykonať (napr. označenie žalovaného treba doplniť o miesto jeho bydliska a pod.); poučenie sa však nemôže týkať hmotného práva, vecnej legitímácie a pod., c/ lehotu na odstránenie väd podania; táto lehota je lehotou sudcovskou (§ 55 O. s. p.), ktorú môže predseda senátu (samosudca) uznesením predĺžiť, a to i dodatočne (po jej uplynutí), nesmie ju však skrátiť, d/ poučenie o tom, že podanie bude odmietnuté, ak podanie nebude včas opravené alebo doplnené. K odmietnutiu podania môže súd pristúpiť len vtedy, ak bol účastník na odstránenie väd podania riadne vyzvaný, ak vady podania napriek výzve neboli odstránené a ak nemožno pre tento nedostatok v konaní pokračovať. Poučovaciu povinnosť súdu uvedenú v § 43 ods. 1 O. s. p. treba odlišovať od všeobecnej poučovacej povinnosti podľa § 5 O. s. p. Prvostupňový súd v danej veci podľa tohto ustanovenia riadne nepostupoval.

Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že výzvou na č. l. 34 vyzval žalobcu na uvedenie základných skutkových tvrdení a určil lehotu na odstránenie väd žaloby v lehote 10 dní od doručenia, čo konštatoval aj v odôvodnení samotného rozhodnutia. Z uvedeného je potom nepochybné, že takýto postup prvostupňového súdu je vadný, nakoľko výzva nebola vypracovaná formou uznesenia, v zmysle § 43 ods. 1 a nasl. O. s. p. s tým, že ani neobsahovala poučenie žalobcu o možnosti odmietnutia žaloby pre neodstránenie nedostatku, spočívajúceho najmä v nepopísaní rozhodujúcich skutkových okolností odôvodňujúcich žalobný návrh. V tomto smere pôsobí rozporuplne aj samotné odôvodnenie rozsudku prvostupňového súdu, keď na jednej strane dôvodí tým, že samotná žaloba neobsahovala potrebné skutkové tvrdenia a preto nebol daný postup podľa § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O. s. p. a na strane druhej konštatuje, že vyzval žalobcu na odstránenie základných skutkových tvrdení výzvou zo dňa 25.02.2013. Z uvedeného je zrejmé, že uvedený postup prvostupňového súdu nemožno zhojiť ani s poukazom na zásadu spravodlivého procesu, keď okresný súd konštatoval, že žalobcovi nemohol umožniť väčší priestor na prednes skutkových tvrdení bez porušenia zásady rovnosti strán.

Výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O. s. p. musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Súd musí súčasne vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O. s. p.). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. V danom prípade však prvostupňový súd úplne ignoroval riadne použitie § 43 ods. 1, 2 O. s. p., čím dotknutému účastníkovi, ako bolo už vyššie konštatované, odňal právo konať pred súdom. Preto za daných okolností nemožno hovoriť o neunesení dôkazného bremena žalobcu, pokiaľ začal konať o žalobnom návrhu, ktorý nespĺňal požiadavku úplnosti, zrozumiteľnosti a logickej správnosti.

Sám Občiansky súdny poriadok to vyjadruje tak, že umožňuje odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 len vtedy, ak v konaní nemožno pre nedostatky žaloby pokračovať. Možnosťou pokračovať v konaní v tomto zmysle je možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, ktorými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky žalôb. Musí ísť o prekážky pre akýkoľvek ďalší postup všeobecného súdu (pozri napr. IV. ÚS 1/02).

Z uvedeného vyplýva, že prvostupňový súd bude postupovať v zmysle § 43 ods. 1 a nasl. O. s. p. a odstráni vady žalobného návrhu tak, aby mohol konať o riadnom návrhu. V prípade, že prvostupňový súd nedospeje k záveru, že vady žalobného návrhu boli riadne odstránené, rozhodne o odmietnutí podania, ktoré riadne zdôvodní, vysvetlí, z akých záverov vychádzal a ako ich skutkovo a právne vyhodnotil a to nielen vo všeobecnej rovine. Zo záverov nesmie vyplývať jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Z uvedených dôvodov musel odvolací súd prvostupňové rozhodnutie zrušiť, vrátane výroku o trovách konania, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.
Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok prípustný nie je.